

Rapportage Vleermuisonderzoek

De Haspel Boven 3 en 5 te Zevenhuizen

Ecologisch

onderzoek en advies

Colofon

Titel:

Rapportage Vleermuisonderzoek. De Haspel Boven 3 en 5 te Zevenhuizen

Opdrachtgever:

Pieter Gorissen (Gorissen Ruimtelijk Advies)

Auteur:

Jorna Arisz

Versie 1

Datum:

03-11-2019

Contactgegevens:

contact@doorneco.nl

Inhoudsopgave

1. Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Plangebied	7
1.3 Methodiek	9
2. Wet natuurbescherming.....	10
2.1 Soortenbescherming	10
2.2 Gebiedsbescherming.....	11
2.3 Houtopstanden	12
3. Resultaten vleermuisonderzoek.....	13
3.1 Ronde 1	13
3.2 Ronde 2.....	13
3.3 Ronde 3.....	14
3.4 Ronde 4.....	14
4. Conclusies en vervolgstappen	15
4.1 Conclusie vleermuizen	15
4.2 Conclusie kerkuil.....	15
4.3 Vervolgstappen.....	15
Bijlage 1. Beschermde soorten Wnb	16
Bijlage 2. Overzicht vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen voor Groningen....	18
Bijlage 3. Beschermde soorten die zijn vrijgesteld door de provincie Groningen.....	19

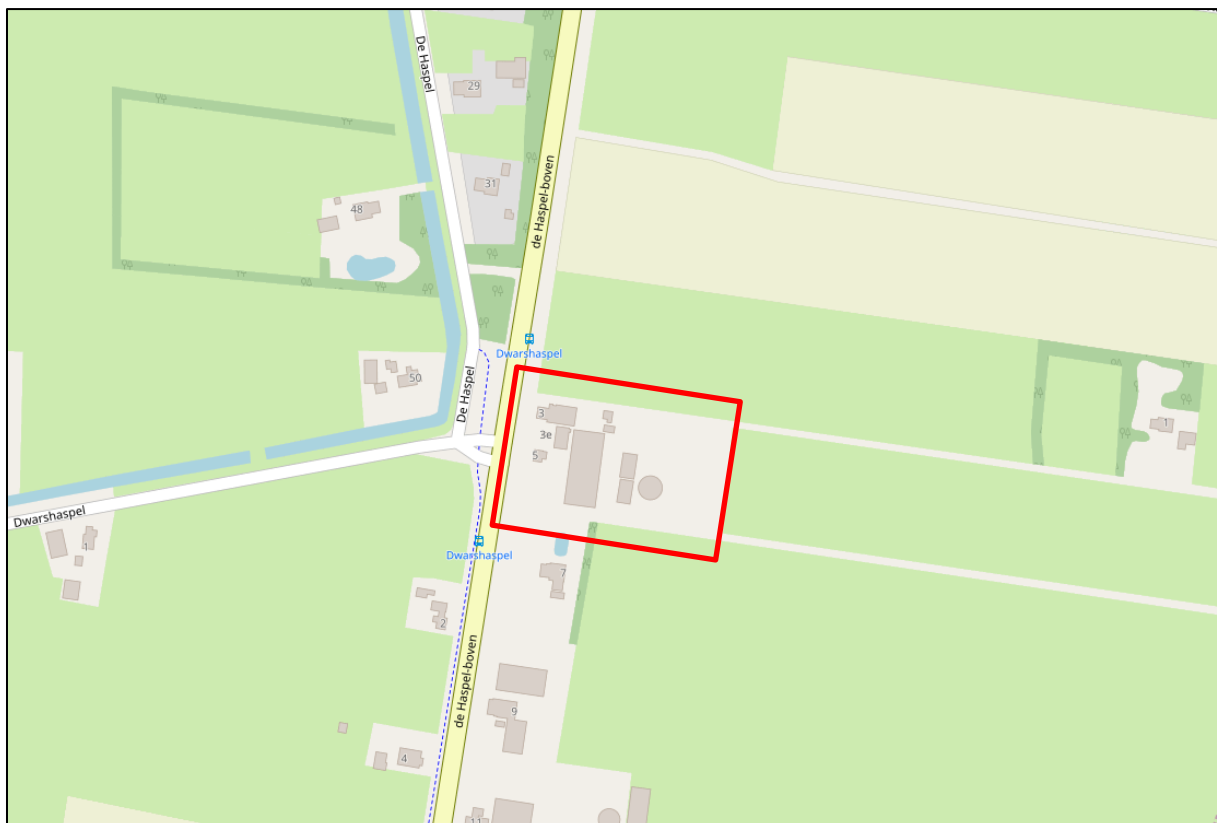
1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Initiatiefnemer van het plan voor de Haspel Boven 3 en 5 te Zevenhuizen, Maatschap Van der Ploeg, is voornemens de bestaande bedrijfsbebouwing op de locatie te slopen. De woningen in het plangebied blijven behouden. Op het aangrenzende perceel is een nieuwe woning voorzien. Zowel de bestaande woonpercelen als de nieuwe woonkavel zullen vervolgens landschappelijk worden ingepast. Aan de aanwezige bedrijfswoningen zal een reguliere woonbestemming worden toegekend. Tijdens verkennend ecologisch onderzoek uitgevoerd door BügelHajema is vastgesteld dat de te slopen bedrijfsgebouwen potentieel geschikt zijn voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Gorissen Ruimtelijk Advies heeft, als onderdeel van het vergunning traject, gevraagd om een nader onderzoek gericht op het vaststellen of uitsluiten verblijfplaatsen van vleermuizen uit te voeren in het plangebied.

1.2 Plangebied

Het plangebied bestaat uit de locatie de Haspel Boven 3 en 5 te Zevenhuizen (figuur 1). Het onderzoek heeft zich hierbij gericht op de aanwezige bedrijfsgebouwen in het plangebied. De bestaande woningen blijven behouden en zijn om deze reden niet gericht onderzocht. De locatie is gelegen aan de doorgaande weg tussen Zevenhuizen en Haulerwijk. Deze weg kenmerkt zich door afwisseling van besloten delen en meer open delen, hoewel langs de weg nog wel een min of meer doorgaande boomstructuur aanwezig is. De planlocatie bevindt zich langs een open deel van het traject. In de huidige situatie ontbreekt opgaande beplanting op het erf geheel. Rondom huisnummer 7 is wel opgaande beplanting aanwezig en deze vormt hierdoor een natuurlijke afscheiding tussen beide ‘erven’. De bedrijfsgebouwen hebben allen een landbouwkundige functie gehad, maar functioneren al enige tijd niet meer als zodanig. In de weide direct naar de gebouwen worden nog enkele pony’s beweeid.

Figuur 1. Ligging van het plangebied (ondergrond: Open Street Map auteurs)

Figuur 2. Afbakening van het plangebied met de te slopen bedrijfsgebouwen (ondergrond: Open Street Map auteurs)

Figuur 3. Beoogde herontwikkeling van de locatie (gegevens BügelHajema)

1.3 Methodiek

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd overeenkomstig Vleermuisprotocol 2017. Voor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten dienen 4 bezoeken, verspreid over het jaar te worden uitgevoerd. Het gaat hierbij om twee bezoeken tijdens de kraamperiode (half mei – half juli) en twee bezoeken tijdens de paarperiode (half augustus – begin oktober). Eén bezoek tijdens de kraamtijd betreft een ochtendronde. De overige 3 bezoeken zijn avondbezoeken. De avondbezoeken zijn gestart vanaf zonsondergang, het ochtendbezoek is gestart 2 uur voor zonsopkomst. De veldbezoeken zijn uitgevoerd voor een duur van ten minste 2 uur.

Tijdens de veldbezoeken is gebruik gemaakt van een Pettersson D240X batdetector en opname apparatuur om geluidsfragmenten op te nemen om later eventueel te kunnen analyseren. In tabel 1 staan de gegevens van het uitgevoerde onderzoek samengevat.

Tabel 1. Samenvatting van het uitgevoerde onderzoek

	Datum	Tijd	Weer
Ronde 1	31 mei 2019	21:45 23:45	Half tot zwaarbewolkt, droog, 16°C, wind W-ZW 1-2
Ronde 2	2 juli 2019	03:15 05:15	Bewolkt, droog, 13°C, wind W-NW 2-3
Ronde 3	30 augustus 2019	20:25 22:25	Onbewolkt, droog, 17°C, wind W 1-2
Ronde 4	21 september 2019	19:35 21:35	Onbewolkt, droog, 14°C, wind ZO 2

2. Wet natuurbescherming

Per 1 januari 2017 is de Wet Natuurbescherming van kracht geworden. Deze vervangt de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet. De Wet natuurbescherming regelt hiermee de soorten- en gebiedsbescherming en tevens de Boswet.

2.1 Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels, in totaal ruim 700 soorten, zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend.

Daarnaast kent de soortenbescherming ook de term zorgplicht. Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. “De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. De zorgplicht kan door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd”.

De Wet natuurbescherming kent dus drie categorieën beschermde soorten:

1. Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Tenslotte is er een beschermingsregime voor ‘andere soorten’ waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Van de soorten die worden beschermd onder de Vogelrichtlijn is geen limitatieve lijst beschikbaar. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature op het grondgebied van de Europese Unie voorkomen. In de praktijk betreft het alle soorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn (niet zijnde exoten), in totaal ca. 290 soorten. Op alle vogels is het beschermingsregime van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming van toepassing. De regelgeving aangaande vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen is onder de Wet natuurbescherming gecontinueerd.

De Europees beschermde soorten, niet vogels zijnde, bestaan uit soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV onderdeel a inclusief het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland

bevindt. Op deze soorten is het beschermingsregime van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten vallen onder het beschermingsregime van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming.

De verboden uit de Wet natuurbescherming richten zich op zogenaamde vaste rust- en verblijfplaatsen. Vanuit jurisprudentie kan echter worden herleid dat ook alle functies die essentieel zijn voor het behoud van één of meer vaste rust- en verblijfplaatsen onder het beschermingsregime vallen.

De andere, ‘nationale’ soorten staan vermeld op in een bijlage van de wet die hoort bij artikel 3.10. Op deze bijlage staan soorten uit de soortgroepen zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten. Het betreft een limitatieve lijst. Op deze soorten is het beschermingsregime van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming van toepassing.

Tabel 1. Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

2.2 Gebiedsbescherming

De Europese Unie (EU) wil de biodiversiteit in Europa beschermen met Natura 2000. Om de natuur in Europa als geheel te beschermen en te ontwikkelen, werken de lidstaten samen aan Natura 2000. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermd

natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden. Volgens deze Europese richtlijnen moeten lidstaten specifieke diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving (habitat) beschermen om de biodiversiteit te behouden.

Nederland kent ruim 160 Natura 2000-gebieden. Dit Natura 2000 netwerk bestaat uit gebieden die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn en onder de Habitatrichtlijn. Beide Europese richtlijnen zijn belangrijke instrumenten om de Europese biodiversiteit te waarborgen. Alle Vogel- of Habitatrichtlijngebieden zijn geselecteerd op grond van het voorkomen van soorten en habitattypen die vanuit Europees oogpunt bescherming nodig hebben.

Een deel van de Natura 2000-gebieden is inmiddels definitief aangewezen. Dat gebeurt in de vorm van een aanwijzingsbesluit. In het aanwijzingsbesluit staat welke doelen Nederland nastreeft voor een bepaald gebied, bijvoorbeeld welke planten en dieren bescherming verdienen. Vervolgens komt er in nauw overleg met betrokken partijen een beheerplan, waarin onder andere staat beschreven welke maatregelen nodig zijn om de doelen te behalen. Binnen de provincie Groningen liggen (delen van) de volgende Natura 2000-gebieden:

1. Drentsche Aa-gebied
2. Lauwersmeer
3. Leekstermeergebied
4. Lieftingsbroek
5. Waddenzee
6. Noordzeekustzone
7. Zuidlaardermeergebied

Het is verboden om zonder vergunning in of in de nabijheid van een Natura 2000-gebied activiteiten uit te voeren die de kwaliteit van een aangewezen gebied verminderen. Dit geldt ook voor de aantasting, verslechtering of verstoring van de leefgebieden van plant- en diersoorten in het gebied. Er is een vergunning nodig als:

- De initiatiefnemer een project wil realiseren of een handeling wil verrichten in een gebied dat is aangewezen als Natura 2000-gebied;
- Niet kan worden uitgesloten dat de activiteiten de kwaliteit aantasten van natuurlijke habitats of de habitats verslechteren;
- Niet kan worden uitgesloten dat de activiteiten een verstorend effect hebben op de plant- en diersoorten waarvoor het gebied is aangewezen;
- Deze activiteiten niet genoemd zijn in een natuurbeheerplan

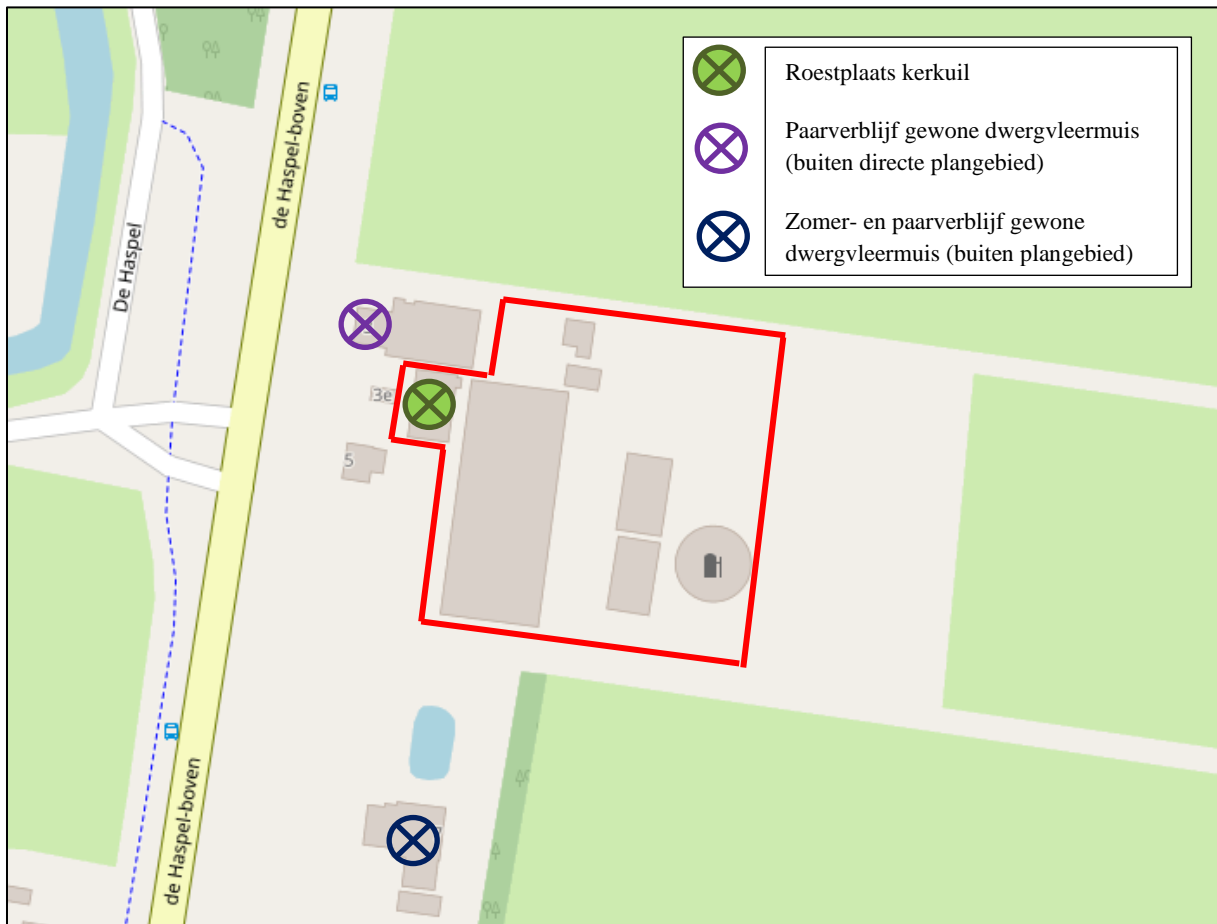
Het primaire doel van voorliggend onderzoek is het vaststellen of uitsluiten van verblijfplaatsen van vleermuizen. Dit onderzoek komt in eerste instantie voort uit het onderdeel soortenbescherming en niet uit het onderdeel gebiedsbescherming. Toetsing aan gebiedsbescherming maakt dan ook geen onderdeel uit van voorliggend onderzoek, tenzij uit het onderzoek zou blijken dat zich verblijfplaatsen van de Habitatrichtlijnsoort meervleermuis in het plangebied zouden bevinden.

2.3 Houtopstanden

Toetsing aan het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming maakt geen onderdeel uit van voorliggend onderzoek.

3. Resultaten vleermuisonderzoek

In figuur 4 zijn de resultaten van het vleermuisonderzoek weergegeven. Er zijn tijdens het uitgevoerde onderzoek geen verblijfplaatsen van vleermuizen in een van de slopen bedrijfsgebouwen vastgesteld. De waarnemingen worden in de paragrafen hieronder nader toegelicht.

Figuur 4. Resultaten van het uitgevoerde vleermuisonderzoek voor de Haspel Boven 3 en 5 te Zevenhuizen (ondergrond: Open Street Map auteurs)

3.1 Ronde 1

Tijdens de eerste ronde werd een foeragerende gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) waargenomen achterop het terrein (zijde huisnummer 7). Deze foerageerde onder andere langs de bedrijfsgebouwen en in de open schuur. De activiteit van dit exemplaar was niet constant aanwezig. Een tweede exemplaar passeerde over het dak van huisnummer 3 in zuidelijke richting. Uit het kleine schuurtje naast het woonhuis van huisnummer 3 vloog een exemplaar van kerkuil (*Tyto alba*) een uur na zonsondergang.

3.2 Ronde 2

Ook tijdens de tweede ronde werd achterop het terrein (zijde huisnummer 7) een foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen. Deze foerageerde op deze locatie tot ongeveer een uur voor zonsopkomst. Vanuit zuidelijke richting passeerde binnen het laatste uur een tweede dwergvleermuis, deze passeerde in noordelijke richting.

3.3 Ronde 3

Het eerste bezoek tijdens de zogenaamde paarperiode is uitgevoerd op 20 augustus. Hierbij werd vanaf een half uur na zonsondergang weer één foeragerende gewone dwergvleermuis waargenomen rond de beplanting tussen huisnummer 7 en de planlocatie. Hierbij kon duidelijk worden vastgesteld dat het dier de verblijfplaats heeft bij huisnummer 7 en niet in een van de te slopen opstallen. Het dier foerageerde geruime tijd rond de opgaande beplanting van huisnummer 7 en in en rond de te slopen bedrijfsgebouwen.

Een klein uur na zonsopgang vloog wederom een kerkuil uit het kleine schuurtje. Na een kort rondje door de paardenweide verdween het dier.

Bijna twee uur na zonsondergang passeerde een watervleermuis (*Myotis daubentonii*) in noordelijke richting, langs de veldzijde van de beplanting van huisnummer 7. Aangezien dit een eenmalige waarneming van een passerend dier betreft, is deze niet opgenomen in figuur 4.

3.4 Ronde 4

Tijdens het laatste bezoek werd vanaf kort na zonsondergang wederom het dier van huisnummer 7 waargenomen rond de opgaande beplanting behorende bij dit huis en de bedrijfsgebouwen van de planlocatie. Een klein half uur na zonsondergang vloog een tweede gewone dwergvleermuis uit de woning van huisnummer 3 (voorzijde) en deze vloog direct roepend naar de opgaande beplanting van huisnummer 7. Vermoedelijk om de territoriumgrens van beide dieren aan te geven. Beide exemplaren foerageerden nog enige tijd op en rond de planlocatie.

4. Conclusies en vervolgstappen

4.1 Conclusie vleermuizen

In het directe plangebied zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen aangetroffen. Bij het woonhuis van huisnummer 3 bevindt zich weliswaar wel een verblijfplaats van een gewone dwergvleermuis, maar dit gebouw blijft binnen voorliggend plan gehandhaafd.

Bij het aangrenzende huis van huisnummer 7 bevindt zich een tweede verblijfplaats van gewone dwergvleermuis. Dit dier werd alle ronden vastgesteld en hier is dus sprake van een zomer- en paarverblijf. Het dier gebruikt de opgaande beplanting rondom nummer 7 om te foerageren en daarnaast ook de stallen die binnen het plangebied vallen. Aangezien er geen sprake meer is van veebezetting is het voedselaanbod in deze bedrijfsgebouwen niet wezenlijk hoger dan in de omgeving en dus is een functie als essentieel foerageergebied uit te sluiten. Met de nieuwe inrichting van de locatie wordt de locatie als geheel geschikter als foerageergebied dan in de huidige situatie. Er is geen sprake van lijnvormige elementen en dus is een functie als vliegroute uit te sluiten.

4.2 Conclusie kerkuil

BügelHajema heeft in mei 2019 verkennend ecologisch onderzoek uitgevoerd op de planlocatie. Hun conclusie ten aanzien van kerkuil is als volgt: “Van kerkuil zijn geen nesten of sporen zoals uitwerpselen of braakballen aangetroffen.”¹ Op basis hiervan duiden de twee waarnemingen van een uitgevlogen kerkuil enkel op een roestplaats van deze soort in het kleine schuurtje (exacte locatie, zie figuur 4). Dit aangezien het genoemde veldbezoek van BügelHajema is uitgevoerd tijdens het broedseizoen van kerkuil en bij een broedplaats altijd herkenbare sporen (braakballen) te vinden zijn. Hierbij wordt ervan uit gegaan dat dit schuurtje inwendig door BügelHajema is onderzocht. Een roestplaats van kerkuil kent geen jaarrond beschermde status zoals de nestplaats van kerkuil wel kent.

4.3 Vervolgstappen

Om knelpunten ten aanzien van de Wet natuurbescherming te voorkomen zijn de volgende voorwaarden van toepassing:

- Indien wordt voorkomen dat tijdens de werkzaamheden beide verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis en de groenstrook rond huisnummer 7 worden aangelicht buiten de daglichturen, dan wordt verstoring van vleermuizen voorkomen.
- Indien door BügelHajema het kleine schuurtje inwendig is onderzocht zijn aanvullende stappen ten aanzien van kerkuil niet nodig om de waarnemingen dan met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zijn toe te schrijven aan een roestplaats van kerkuil. Deze is niet jaarrond beschermd zoals de nestplaats. Anders dient nog een aanvullende inwendige controle van het kleine schuurtje plaats te vinden om een nestplaats van kerkuil te kunnen uitsluiten.
- Tevens wordt verwezen naar het onderdeel “Toetsing” van het ecologisch onderzoek van BügelHajema, hierin zijn enkele aanvullende voorwaarden opgenomen teneinde knelpunten met de Wet natuurbescherming te voorkomen.

¹ BügelHajema (2019). ex art. 11 WRO wijziging Wijzigingsplan De Haspel Boven 3 en 5 te Zevenhuizen

Bijlage 1. Beschermd soorten Wnb

Soorten beschermd onder paragraaf 3.2 Wnb (artikel 3.5 en 3.8; zgn. Europees beschermde soorten)

Drijvende waterweegbree
Groenknolorchis
Kruipend moerasscherm
Zomerschroeforchis

Bever
Hamster
Hazelmuis
Lynx
Noordse woelmuis
Otter
Wilde kat
Wolf

Alle in Nederland voorkomende soorten
vleermuizen

Bruinvis
Gewone dolfijn
Tuimelaar
Witflankdolfijn
Witsnuitdolfijn

Houting
Steur

Heikikker
Poelkikker
Boomkikker
Geelbuikvuurpad
Kamsalamander
Knoflookpad
Rugstreepad
Vroedmeersterpad

Gladde slang
Zandhagedis
Muurhagedis

Donker pimpernelblauwtje
Grote vuurvlied
Moerasparelmoervlied
Pimpernelblauwtje
Teunisbloempijlstaart
Tijmblauwtje
Zilverstreephooibeestje

Bronslibel
Gaffellibel
Gevlekte witsnuitlibel
Oostelijke witsnuitlibel
Sierlijke witsnuitlibel
Noordse winterjuffer
Groene glazenmaker
Rivierrombout

Brede geelgerande waterkever
Gestreepte waterroofkever
Heldenbok
Juchtleerkever
Vermiljoenkever

Platte schijfhoren
Bataafse stroommossel

Soorten beschermd onder paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming (artikel 3.10 en 3.11; zgn. overige beschermde soorten)

76 Soorten planten

Aardmuis
Boommarter
Bosmuis
Bunzing
Damhert
Das
Dwergmuis
Dwergspitsmuis
Edelhert
Egel
Eikelmuis
Gewone bosspitsmuis
Grote bosmuis
Haas
Hermelijn
Huisspitsmuis
Konijn
Molmuis
Ondergrondse woelmuis
Ree
Rosse woelmuis
Steenmarter
Tweekleurige bispspitsmuis
Veldmuis
Veldspitsmuis
Vos
Waterspitsmuis
Wezel
Wild zwijn
Woelrat

Gewone zeehond
Grijze zeehond

Alpenwatersalamander
Bruine kikker
Gewone pad
Meerkikker
Bastaardkikker / middelste groene kikker
Kleine watersalamander
Vinpootsalamander
Vuursalamander

Adder
Hazelworm
Ringslang
Levendbarende hagedis

Beekdonderpad
Beekprik
Elrits
Gestippelde alver
Grote modderkruiper
Kwabaal

20 Soorten vlinders

Beekrombout
Bosbeekjuffer
Donkere waterjuffer
Gevlekte glanslibel
Gewone bronlibel
Hoogveenglanslibel
Kempsense heidelibel
Speerwaterjuffer

Vliegend hert

Europese rivierkreeft

Bijlage 2. Overzicht vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen voor Groningen

Stenuil	categorie 1
Huismus	categorie 2
Gierzwaluw	categorie 2
Roek	categorie 2
Grote gele kwikstaart	categorie 3
Kerkuil	categorie 3
Oehoe	categorie 3
Ooievaar	categorie 3
Slechtvalk	categorie 3
Boomvalk	categorie 4
Buizerd	categorie 4
Havik	categorie 4
Ransuil	categorie 4
Sperwer	categorie 4
Wespendief	categorie 4
Zwarte wouw	categorie 4
Categorie 5:	
Blauwe reiger	Kleine bonte specht
Boerenzwaluw	Kleine vliegenvanger
Bonte vliegenvanger	Koolmees
Boomklever	Kortsnavelboomkruiper
Boomkruiper	Oeverzwaluw
Bosuil	Pimpelmees
Brilduiker	Raaf
Draaihals	Ruigpootuil
Eidereend	Spreeuw
Ekster	Tapuit
Gekraagde roodstaart	Torenvalk
Glanskop	Zeearend
Grauwe vliegenvanger	Zwarte kraai
Groene specht	Zwarte mees
Grote bonte specht	Zwarte roodstaart
Hop	Zwarte specht
IJsvogel	

Bijlage 3. Beschermden soorten die zijn vrijgesteld door de provincie Groningen

Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>
Bosmuis	<i>Apodemus sylvaticus</i>
Bunzing	<i>Mustela putorius</i>
Dwergmuis	<i>Micromys minutus</i>
Dwergspitsmuis	<i>Sorex minutus</i>
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>
Haas	<i>Lepus europeus</i>
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>
Huisspitsmuis	<i>Crocidura russula</i>
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>
Ondergrondse woelmuis	<i>Pitymys subterraneus</i>
Ree	<i>Capreolus capreolus</i>
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>
Veldmuis	<i>Microtus arvalis</i>
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>
Wezel	<i>Mustela nivalis</i>
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>
Bruine kikker	<i>Rana temporaria</i>
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>
Kleine watersalamander	<i>Triturus vulgaris</i>
Meerkikker	<i>Rana ridibunda</i>
Middelste groene kikker	<i>Rana esculenta</i>